

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Головко Д.Ю., старша викладачка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України

Сучасна ситуація, обумовлена воєнним станом в Україні, призвела до потреби у кваліфікованих робітниках різних галузей, що стає ключовим аспектом модернізації та оновлення засад підготовки фахівців для ринку праці через заклади професійної (професійно-технічної) освіти різних типів. В ЗП(ПТ)О у здобувачів освіти формують ключові, загально-професійні та професійні компетентності. Головним в організації навчання за компетентнісним підходом є пошук і впровадження технологій навчання, спрямованих на самостійну та відповідальну навчальну діяльність здобувачів освіти, формування і розвиток необхідного набору компетентностей відповідно до стандарту освіти [5].

Технології навчання охоплюють інноваційні педагогічні технології, інформаційні технології, інтерактивні технології, гуманітарні технології та технології проектування знань. Інноваційні технології навчання охоплюють широкий спектр інструментів і методів, спрямованих на посилення освітнього процесу [2]. Термін «інновація» походить від латинського слова *novatio* – оновлення, зміна. Отже, інноваційні технології навчання не просто означають нові методи чи підходи до освітнього процесу. Вони є такими, що відкидають чи змінюють існуючі підходи.

Ці технології включають інтерактивні технології, інформаційно-комунікаційні технології, віртуальну та доповнену реальність, а також проектні методи навчання. Вони змінюють вирішальну роль в модернізації освіти, сприянні самостійній роботі та підвищенні навичок та

компетентностей здобувачів освіти [2]. Роль інноваційних технологій в навчанні під час воєнного стану полягає у важливості їхнього використання для ефективної підготовки кваліфікованих робітників. Одним із ключових аспектів використання інноваційних технологій в освіті в умовах воєнного стану для ефективної підготовки кваліфікованих робітників є застосування віртуальної реальності, симуляційні тренажери тощо.

Віртуальна реальність надає можливість створення реалістичного середовища та симулювати різні навчальні сценарії. Це покращує навчання та дозволяє здобувачам освіти безпечно взаємодіяти з віртуальними об'єктами, набуваючи практичних навичок та розвиваючи професійні компетентності [1].

Симуляційні тренажери дозволяють реалістично відтворити різноманітні ситуації та навчити адекватно реагувати на такі ситуації. В мережі Інтернет поняття симуляції (від англійського «simulation») трактується як відтворення будь-якого фізичного процесу за допомогою штучної системи (наприклад, механічної або комп'ютерної). Симуляція може використовуватися для моделювання подій або дій, які імітують реальність, або для послідовності процесів мислення. Будь-які засоби або процеси, що спрямовані на досягнення такої мети, можна вважати симуляторами [3].

Тренування з використанням симуляційних тренажерів передбачає застосування різноманітного навчального обладнання, включаючи високотехнологічні засоби, які можна розподілити на кілька категорій:

1. Обладнання для наочної демонстрації технік виконання маніпуляцій.
2. Обладнання для відпрацювання окремих маніпуляцій.
3. Обладнання з можливістю зворотного зв'язку, що дозволяє самостійно відпрацьовувати маніпуляції або їх комплекс.
4. Обладнання з автоматичними реакціями на зовнішні впливи та з покращеним контролем за проведеними маніпуляціями за допомогою комп'ютера або відеосистеми [4].

В умовах воєнного стану впровадження інноваційних технологій у навчальний процес стикається з рядом перешкод, які потрібно враховувати та

шукати шляхи їх подолання. По-перше, обмежений доступ до інфраструктури та технологічних ресурсів може ускладнити впровадження інноваційних технологій навчання. Наприклад, відсутність електромережі або недостатня швидкість Інтернету можуть ускладнити використання онлайн-платформ та дистанційних засобів навчання. По-друге, військові умови можуть створювати труднощі у забезпеченні безпеки під час навчальних занять особливо у разі використання великих інтерактивних симуляторів чи інших спеціалізованих технічних засобів. Крім того, стрес та постійний психологічний тиск від воєнного конфлікту можуть негативно впливати на здобувачів освіти до активного навчання та сприйняття нових технологій.

Для подолання цих труднощів необхідно розробити комплексний підхід. Серед можливих шляхів подолання перешкод можуть бути наступні:

- використання мобільних технологій, які не потребують постійного з'єднання з мережею Інтернету або електромережі.

- застосування спеціальних заходів безпеки під час проведення навчальних занять, включаючи використання безпечних об'єктів та обладнання.

- психологічний супровід учасників освітнього процесу з метою зниження стресу та підвищення їхньої готовності до навчання та використання нових технологій.

Таким чином, не зважаючи на існуючі виклики, розвиток інноваційних підходів у навчанні є перспективним напрямом, який може значно підвищити ефективність підготовки кваліфікованих робітників у умовах воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Dobhal D. C., Negi H. S., Das P. The Effect of Virtual Reality in the Modern System of Education. 2023 *2nd International Conference for Innovation in Technology (INOCON)*, м. Bangalore, India, 3–5 берез. 2023 р. 2023. URL: <https://doi.org/10.1109/inocon57975.2023.10101080> (дата звернення: 24.04.2024).

2. Innovative pedagogical technologies – the most important resource in modernizing the training of a modern specialist / O. Balalaieva та ін. *Revista Amazonia Investiga*. 2023. Т. 12, № 63. С. 67–76. URL: <https://doi.org/10.34069/ai/2023.63.03.6> (дата звернення: 24.04.2024).
3. Popova G. Simulators in the training of future ship navigators. *Information technologies in education*. 2019. Т. 1, № 38. С. 70–84. URL: <https://doi.org/10.14308/ite000690> (дата звернення: 26.04.2024).
4. Загальні проблеми та перспективи застосування симуляційних методів освіти / В. Лісовий та ін. *Симуляційне навчання в системі підготовки медичних кадрів* : Матеріали І навч.-метод. конф., присвяч. 212-й річниці від дня заснування ХНМУ, м. Харків, 30 листоп. 2016 р. 2016. С. 3–7.
5. Ковальчук В. І., Федотенко С.Р. Інноваційні технології навчання – основа модернізації професійної освіти. *Молодий вчений*. 2018. №12. С. 425-429